

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення приймальної комісії

15 травня 2026 протокол № 4

Голова приймальної комісії

академік НАМН України,

професор

В'ячеслав КАМІНСЬКИЙ

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ ВСТУПНИКІВ
ДО АСПІРАНТУРИ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ І9 "ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я"**

Програма вступного випробування для конкурсного відбору вступників до аспірантури за спеціальністю І9 Громадське здоров'я затверджена рішенням приймальної комісії НУОЗ України імені П. Л. Шупика протокол № 4 від « 15 » травня 2026 року

РОЗРОБНИКИ:

Хоменко І. М.

голова комісії, д.мед.н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я, епідеміології та екології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика

Івахно О. П.

член комісії, д.мед.н., професор кафедри громадського здоров'я, епідеміології та екології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика

Першегуба Я. В.

член комісії, к.мед.н., доцент кафедри громадського здоров'я, епідеміології та екології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика

Голубка О. С.

член комісії, к.мед.н., старший викладач кафедри громадського здоров'я, епідеміології та екології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика

Програма вступного випробування для конкурсного відбору вступників до аспірантури за спеціальністю І9 Громадське здоров'я затверджена рішенням приймальної комісії НУОЗ України імені П. Л. Шупика протокол № 4 від « 15 » травня 2026 року.

Схвалена:

- на засіданні предметної екзаменаційної / фахової атестаційної комісії / предметної комісії зі спеціальності І 9 Громадське здоров'я протокол № 1 від « 12 » травня 2026 року

Голова предметної комісії
професор

Ірина ХОМЕНКО

Гарант освітньої-професійної програми
професор

Олександра ІВАХНО

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ТА ВІДПОВІДЕЙ, СТРУКТУРА
ОЦІНКИ

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Прийом абітурієнтів для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю І9 Громадське здоров'я галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення проводиться за результатами фахового вступного випробування у формі письмового екзамену (іспиту). Іспит із спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності – ваговий коефіцієнт 0,3. Презентація дослідницької пропозиції – для здобувачів освітнього ступеня доктора філософії, яка полягає у заслуховуванні, обговоренні та оцінюванні наукового повідомлення вступника – ваговий коефіцієнт 0,3

Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань, необхідних для опанування нормативних і варіативних освітніх компонентів відповідно до освітньо-наукової програми «Громадське здоров'я» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю І9 Громадське здоров'я.

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітніх компонентів, передбачених освітньо-науковою програмою «Громадське здоров'я» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, абітурієнти повинні мати:

- наявність дипломів магістра, спеціаліста, магістра без обмеження спеціальності за умови успішного проходження вступних фахових випробувань.

Обов'язковою умовою також є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Змістом програми є питання з дисциплін, які охоплюють знання, необхідні для засвоєння сучасної інформації за спеціальністю І9 Громадське здоров'я, а саме:

- знання основ здорового способу життя;
- знання концепції здоров'я населення та чинників, що його зумовлюють, основні показники та методи оцінки;
- сучасні уявлення щодо оцінки екологічних ризиків і управління ними.

1. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

1. Основи здорового способу життя
2. Концепція здоров'я населення: чинники, що його зумовлюють, основні показники та методи оцінки
3. Екологічне здоров'я. Оцінка екологічних ризиків і управління ними

2. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Питання з дисципліни *«Промоція здоров'я. Соціально-економічні детермінанти здоров'я»*

1. Визначення поняття «здоров'я» за ВООЗ, складові здоров'я
2. Фактори, що впливають на формування здоров'я людини (соціально-економічні, екологічні, генетичні, медичні)
3. Характеристика факторів, що впливають на здоров'я людини
4. Вплив навколишнього середовища на здоров'я людини
5. Вплив соціальних факторів на здоров'я людини
6. Технічний прогрес і здоров'я людини, позитивний і негативний вплив
7. Вплив способу життя на формування здоров'я людини
8. Генетичний фактор у формуванні здоров'я людини
9. Роль медичної допомоги у формуванні здоров'я населення
10. Фізичне здоров'я людини у залежності від способу життя
11. Гендерні особливості формування здоров'я людини
12. Біологічний розвиток організму людини в різні вікові періоди життя, показники та методи визначення
13. Неінфекційна захворюваність населення, значення для суспільного розвитку країни
14. Первинна профілактика порушень у здоров'ї населення. Форми та напрями реалізації
15. Вторинна профілактика порушень у здоров'ї, методи та форми реалізації
16. Третинна профілактика порушень у здоров'ї людини, методи та форми реалізації
17. Нервово-психічний розвиток організму дитини в різні вікові періоди життя. Методи визначення та оцінки
18. Проблеми збереження психічного здоров'я людини в умовах надзвичайних ситуацій
19. Профілактичні заходи збереження і зміцнення здоров'я населення
20. Поняття «здоровий спосіб життя», фактори, що його забезпечують
21. Оздоровчі заходи у житті людини в різні вікові періоди життя
22. Адаптаційно-резервні можливості організму людини в різному віці. Заходи що сприяють його розвитку та підтримці на оптимальному рівні
23. Здорове харчування у формуванні здоров'я людини. Поняття та методи визначення
24. Сучасні проблеми, що впливають на дотримання здорового способу життя

у дитячому віці

25. Фактори, що впливають на формування психічного здоров'я населення в умовах воєнного стану
26. Фактори, що впливають на пріоритетне відношення до особистого здоров'я людини в різні вікові періоди життя
27. Мотиваційні фактори підтримки особистого здоров'я у дитячому віці
28. Гігієнічна освіта як фактор збереження та зміцнення здоров'я людини
29. Адвокаційна функція системи громадського здоров'я у формуванні здоров'я населення
30. Роль особистості в профілактиці виникнення, розвитку та формуванні ускладнень при неінфекційних хворобах
31. Громадська гігієнічна культура
32. Профілактичні заходи щодо розвитку та поширення корона вірусної хвороби COVID-19

Питання з дисципліни *«Концепція здоров'я населення: чинники, що його зумовлюють, основні показники та методи оцінки»*

1. Особливості розвитку системи громадського здоров'я в Україні
2. Виклики для системи громадського здоров'я в умовах воєнного стану
3. Досвід яких провідних країн світу може посилити тенденції розбудови та розвитку громадського здоров'я в Україні
4. Основні оперативні функції громадського здоров'я
5. Назвіть особливості формування політики громадського здоров'я
6. Основні завдання регіональної системи громадського здоров'я в Україні
7. Місцевий рівень системи громадського здоров'я. Завдання та перспективи розвитку
8. Пріоритети системи громадського здоров'я України в теперішній час
9. Охарактеризуйте поняття «здоров'я в усіх політиках». Його значення для покращення здоров'я окремих груп населення
10. Наведіть приклади реалізації основних оперативних функцій системи громадського здоров'я на міжнародному рівні
11. Основні оперативні функції системи громадського здоров'я
12. Реалізація основних оперативних функцій системи громадського здоров'я на регіональному рівні
13. Роль та значимість між секторальної взаємодії в системі громадського здоров'я
14. Роль лідерства в системі громадського здоров'я
15. Реформування системи громадського здоров'я України. Утворення регіональних ДУ «Центри контролю і профілактики хвороб», їх роль та значимість для системи громадського здоров'я в Україні
16. Особливості епідеміологічної ситуації в Україні
17. Охарактеризуйте методи дослідження, які використовуються в системі громадського здоров'я
18. Визначте критерії, за якими оцінюється ефективність впровадження програм з превенції та промоції здоров'я в системі громадського здоров'я
19. Наведіть зміст описової та аналітичної епідеміології.

20. Поясніть різницю між функцією інспектування та наглядовою функцією
21. Наведіть приклади діяльності систем громадського здоров'я в країнах Європейського регіону та розвинутих країнах світу
22. Назвіть завдання та роль профілактичної ланки під час усунення негативних наслідків надзвичайних ситуацій
23. Наведіть алгоритм діяльності регіональних Центрів контролю та профілактики хвороб під час надзвичайних ситуацій
24. Перерахуйте ключові послуги системи громадського здоров'я
25. Які загальні загрози об'єднують систему громадського здоров'я та сімейну медицину
26. Які механізми сприяють зниженню шкідливого впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення на національному та світовому рівнях
27. Які нормативно-правові документи регулюють захист здоров'я населення країни
28. Визначте сутність стратегічного управління системою громадського здоров'я
29. Закон України «Про систему громадського здоров'я». Основні постулати
30. Гуманітарні аспекти клінічного мислення у професійній діяльності спеціалістів системи громадського здоров'я
31. Назвіть основні професійні характеристики успішного керівника в системі громадського здоров'я
32. Критерії, за якими оцінюється ефективність послуг системи громадського здоров'я
33. Сучасні інформаційні технології в охороні здоров'я
34. Методи статистичної обробки даних про показники стану здоров'я

Питання з дисципліни «*Основи екології. Оцінка екологічних ризиків і управління ними*»

1. Основи санітарного законодавства України
2. Роль природних та антропогенних факторів навколишнього середовища у формуванні здоров'я людини
3. Фізичні фактори довкілля та їх значення для формування здоров'я людини
4. Хімічні фактори навколишнього середовища, їх роль у формуванні здоров'я людини
5. Біологічні фактори навколишнього середовища, їх значення для формування здоров'я людини
6. Завдання лікарів профілактичної ланки при реалізації третьої оперативної функції системи громадського здоров'я «Захист здоров'я та забезпечення безпеки навколишнього середовища, праці, харчових продуктів та інше»
7. Дайте характеристику понять «екологічне здоров'я»
8. Які основні екологічні чинники впливають на здоров'я населення
9. Оцінка екологічних ризиків та управління ними
10. Гігієна атмосферного повітря, його складова, методи оцінки
11. Гігієна води та водопостачання населених місць. Роль та значення для здоров'я людини

12. Гігієна ґрунту. Значення для життя і здоров'я людини
13. Сучасні законодавчі вимоги до містобудівної політики в країні
14. Гігієна громадських та житлових споруд
15. Теоретичні основи гігієни і фізіології харчування людини
16. Сторонні домішки в їжі різного походження. Вплив на якість та безпечність харчування людини
17. Харчові отруєння, класифікація, профілактика
18. Державний нагляд за дотриманням санітарного законодавства у об'єктах громадського харчування
19. Значення гігієнічної експертизи харчових продуктів для безпеки та якості харчування населення
20. Особливості гігієни праці в різних галузях народного господарства
21. Фактори виробничого середовища. Методи визначення та оцінки
22. Вплив умов виробництва на стан здоров'я працюючих. Методи визначення та оцінки
23. Стан здоров'я дитячого населення. Показники здоров'я та методи визначення
24. Гігієнічні вимоги до умов перебування дітей у навчально-виховних, оздоровчих закладах різного типу
25. Особливості харчування дітей в умовах освітнього, оздоровчого закладу
26. Гігієнічне виховання, навчання та професійна освіта дітей та підлітків
27. Сучасне санітарне законодавство до будівництва, обладнання та експлуатації закладів для дітей
28. Гігієнічні проблеми охорони навколишнього середовища в сучасних умовах високої небезпеки забруднення радіаційно-хімічними речовинами
29. Організація лабораторного контролю показників якості навколишнього середовища за міжнародними вимогами до їх доказовості та вірогідності
30. Виклики для громадського здоров'я, пов'язані з військовими діями на території України
31. Організація епідеміологічного нагляду та контролю за інфекційними хворобами
32. Епідеміологічний нагляд за розвитком та поширенням неінфекційної захворюваності в системі громадського здоров'я
33. Види надзвичайних ситуацій, їх класифікація

3. КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове випробування проводиться за рейтинговою системою оцінювання з використанням 200-бальної шкали. Оцінювання підготовленості вступників здійснює фахова комісія на підставі результатів письмового екзамену (іспиту). Структура білету включає 3 питання. Кількість екзаменаційних білетів не може бути меншою кількості абітурієнтів. Письмові екзаменаційні роботи виконуються на екзаменаційних бланках та вкладинках до них зі штампом університету. На проведення письмового екзамену (іспиту) встановлюються такі норми часу (в астрономічних годинах): 2 (дві) години. Після закінчення

екзамену (іспиту) члени фахової комісії збирають екзаменаційні роботи і передають їх Голові фахової атестаційної комісії – ваговий коефіцієнт 0,3.

Презентація дослідницької пропозиції, яка полягає у заслуховуванні, обговоренні та оцінюванні наукового повідомлення вступника – ваговий коефіцієнт 0,3.

Оцінювання в закладі вищої освіти проводиться в очному форматі, оприлюднення відеозапису на сайті університету, зберігається відеоматеріал та знеособлення письмових робіт на цих ресурсах у відкритому доступі протягом 1 року у вигляді активних інтернет-посилань.

4. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності в НУОЗ України імені П. Л. Шупика регламентуються низкою нормативних документів (<https://surl.li/uvejic>):

Кодекс академічної доброчесності

(https://nuozu.edu.ua/images/Media_CB/n/06_04_20m-2.pdf);

Положення про дотримання академічної доброчесності

(https://www.nuozu.edu.ua/zagruzka3/06_01_25m-8/pdf);

Положення про організацію освітнього процесу

(https://www.nuozu.edu.ua/zagruzka3/Polog_osvit_proc-09.2024.pdf);

Порядок перевірки текстових документів на наявність академічного плагіату

(https://nuozu.edu.ua/zagruzka2/10_04_20-7.pdf).

Реалізація політики академічної доброчесності забезпечує Комісія з питань етики та академічної доброчесності (<https://surl.li/kdroke>), яка діє на основі Положення

(https://nuozu.edu.ua/zagruzka3/06_11_23-6.pdf).

Політика академічної доброчесності в НУОЗ України імені П. Л. Шупика

базується на основних принципах і правилах, визначених Законом України № 4742-ІХ від 18 грудня 2025 року «Про академічну доброчесність».

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України № 1678-VII від 16.09.2014 р. «Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої» URL: <https://is.gd/yCOZaf>.

2. Громадське здоров'я: навчальний посібник / за загальної ред. Т. С. Грузевої. - К.: Книга-плюс, 2021: 296 с.

3. Гігієна та екологія: підручник / В. Г. Бардов, С.Т. Омельчук, Н. В. Мережкіна [та ін.]; за заг. ред. В. Г. Бардова. - Вінниця: Нова Книга, 2020. - 472 с.

4. Міхеєнко О. І. Загальна теорія здоров'я: навчальний посібник / О. І. Міхеєнко. Суми : Університетська книга, 2019. - 156 с.

5. Основи екології та профілактична медицина: підручник / Д. О. Ластков, І. В. Сергета, О. В. Швидкий та ін. - К.: ВСВ «Медицина», 2017. - 472с.

6.The Association of Schools of Public Health in the European Region- ASPHER- Режим доступу: <https://www.aspher.org/>.

7.Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. - К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. - 100 с.

8.Біостатистика: підручник / за заг. ред. Т. С. Грузевої. - Вінниця: Нова Книга, 2020: 384 с.

9.Європейська модель компетенцій для працівників сфери громадського здоров'я - Режим доступу: <http://www.euro.who.int/en/health-topics/Health-systems/public-health-services/policy/the-10-essential-public-health-operations/>.

10.ВООЗ - Режим доступу: www.who.int.

11.Європейське регіональне бюро ВООЗ - Режим доступу: <https://www.who.int/europe/home>.

12.Державна установа «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» - Режим доступу: <https://www.phc.org.ua>.

13.Strengthening public health services and capacity: an action plan for Europe: promoting health and well-being now and for future generations - Режим доступу: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/340447>.

14.Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» Редакція від 31.03.2023. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>.

15.Закон України «Про систему громадського здоров'я». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>.

16.Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.

17.HEALTH 21: the health for all policy framework for the WHO European Region. Режим доступу: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/272657>.

18.Наказ МОЗ України № 184 від 13.04.2007 «Про затвердження методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0184282-07#Text>.

19. Ляшко В., Півень Н., Брага М. та ін. Розробка та фінансування регіональних і місцевих програм громадського здоров'я: операційний посібник [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.phc.org.ua>.

20. Наказ МОН України від 05.09.2022 р. № 789: Стандарту вищої освіти зі спеціальності 229 Громадське здоров'я для третього (освітньо-наукового) рівня. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/09/06/229.Hromadske.zdorovya.Dok.filosofiyi-789-05.09.2022.pdf>.

21. Постанова КМ України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ України № 674 від 27.09.2016; № 53 від 01.02.2017; № 762 від 07.07.2021). Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-n>

22. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016р. №261

«Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ №283 від 03.04.2019, № 502 від 19.05.2023). [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-n#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-n#Text).

23. Громадське здоров'я: підручник / Грузєва Т. С., Лехан В. М., Огнєв В. А. та ін.; за заг. Ред. Т. С. Грузєвої. Вінниця: Нова Книга, 2023. 616 с.

24. Човпан Г. О., Лад С. М., Громко Є. А. Аспекти окремих проблем системи громадського здоров'я в країні в контексті сучасної епідеміологічної ситуації. DOI. 10.11603/1681-2786.2021.4.12469. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2021. № 4(90): С. 54-57.

25. Хоменко І. М., Івахно О. П., Першегуба Я. В. та ін. Management of institutional and preventive activities in the public healt. DOI: 1036740/WLek202105135. Wiadomosci Lekarkie. 2021.Vilume LXXIV. ISSUE 5, May 2021. P. 1237-1240.

26. Хоменко І. М., Івахно О. П., Першегуба Я. В., Закладна Н. В. Стратегія розвитку системи громадського здоров'я України в руслі сучасних змін у суспільстві. Медичні перспективи, 2022. Т. XXVII, 2. С. 168-174.

27. Хоменко І. М., Івахно О. П., Козярін І. П. та ін. Організація харчування дітей різного віку в освітніх та оздоровчих закладах навчально-методичний посібник. Полтава: ФОП Мирон І. А., 2018: 115 с.

28. Хоменко І. М., Івахно О. П., Скіпальський А. П., Чешко Я. М. Кадрове забезпечення системи громадського здоров'я в умовах подолання наслідків воєнних дій. DOI <https://doi.org/10/11603/1681-2786/2025/3/156664>. Вісник соціальної гігієни та охорони здоров'я України, 2025, №3, С.170-178.

29. Кохрейнівський центр доказової медицини: www.cebm.net.

30. Кохрейнівська бібліотека: www.cochrane.org.

31. Національна медична бібліотека США MEDLINE: www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed.